

گفت و گو با دکتر عباسعلی کدخدایی سخنگوی سابق شورای نگهبان مذاکرات شورای نگهبان درباره بررسی صلاحیت ها باید منتشر شود

حسین پردبار

دکتر عباسعلی کدخدایی که اکنون مشاور عالی آیت‌الله جنتی، دبیر شورای نگهبان است، روزگاری میدان دار اصلی صحنه اطلاع رسانی انتخابات در جنجالی ترین شرایط کشور، در سال ۸۸ و پس از آن در وقایع مربوط به تأیید صلاحیت ها در انتخابات ریاست جمهوری دوره یازدهم بود؛ فردی که در سمت سخنگوی نهاد ناظر بر انتخابات؛ در نوک پیکان عرصه اطلاع رسانی در بحبوحه حوادث تلخ مرتبط با فتنه ۸۸ و آن اوضاع و احوال پراکنش کشور قرار داشت و همین خصیصه همراه با دانش حقوقی وی شرایط را برای یک مصاحبه درباره آسیب شناسی قوانین مرتبط با انتخابات و رویدادهای مرتبط با انتخابات ۸۸ و تأیید صلاحیت نامزدهای ریاست جمهوری دوره یازدهم، مهیای می‌کند. کدخدایی البته همچنان با ملاحظه و بدون ورود به مصداق‌ها سخن می‌گوید به خصوص وقتی می‌پرسیم آیین نامه‌ای که گفته بودید درباره بررسی صلاحیت کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری یازدهم اعمال می‌شود در بررسی صلاحیت آیت‌الله‌هاشمی هم اعمال شد به سرعت تأکید می‌کند «اجازه دهید که در مورد اشخاص صحبت نکنم چون خیلی مایل نیستم در این مسأله ورود کنم ولی ما آیین نامه‌ای را تنظیم کردیم.....». سخنگوی سابق شورای نگهبان البته در بحث آسیب شناسی انتخابات وقتی به موضوع انتشار مشروح مذاکرات شورای نگهبان می‌رسیم با اعلام این که «از سال ۷۹ که رهبری بزرگوار انقلاب فرمودند، مشروح مذاکرات تقنینی شورای نگهبان منتشر نشود این کار انجام شد و بخش‌هایی از آن در اختیار مردم قرار گرفته است.» کدخدایی البته درباره انتشار مشروح مذاکرات بررسی صلاحیت‌ها ضمن اینکه به محدودیت‌هایی چون آبروی افراد و نبود الزام قانونی در این باره اشاره می‌کند می‌افزاید: «اگر بتوانیم مکانیزمی را تعریف کنیم که با حفظ حرمت افراد مذاکرات شورای نگهبان در خصوص بررسی صلاحیت‌ها نیز برای مردم منعکس شود خیلی خوب است. من اصولاً موافقم با این مطلب نوعی اقتناع درونی بین مردم به وجود می‌آید و.....». گفت و گوی ما با سخنگوی سابق شورای نگهبان درباره مسائل دیگری چون تدوین قانون جامع انتخابات در مجمع تشخیص، محاکمه سران فتنه، رای‌نیاب‌ردن وی در مجلس برای حضور در جمع حقوقدانان شورای نگهبان و..... نیز کشیده شد.

که این قوانین جامع و کافی باشد. نواقص یا نداشته باشد یا به حداقل برسد. آنچه که تجربه بشری و اصول و مبانی ارزشی ما هست باید در هم آمیخته شود تا یک قانون مدون لازم‌الاجرا همراه با کارآمدی داشته باشیم. گاهی اوقات امروز قانونی وضع می‌شود ولی به اصطلاح حقوقی یک قانون متروک می‌شود یعنی قانون هست و الزام قانونی و شکل قانون را دارد اما به دلیل آن که اقتضائات لازم‌الاجرا همراه آن نیست اجرایی نمی‌شود. گاهی اوقات مربوط به گذشته هستند و در همان زمان قوانین خوبی بوده اند ولی شرایط زمان به گونه‌ای دیگر تغییر کرده است که نیازمندی‌های امروز ما را تأمین نمی‌کند. قانون انتخابات در این دسته دوم قرار دارد چون در یک دوره‌ای در دهه ۶۰ قوانین خوبی داشته‌ایم و باید تشکر کنیم از کسانی که این قوانین را وضع کرده‌اند. من مطالعه‌ای داشتم در همین زمینه درباره یکی از کشور های عربی و متوجه شدم که آن‌ها قانونی برای انتخاباتشان ندارند. اصلاً رویه ندارند. این نعمت انقلاب اسلامی ما بود که از همان ابتدا قانون اساسی تنظیم شد و در پی آن قوانین عادی هم شکل گرفت. خوب، این قوانین برای سه دهه قبل است. شرایط و اقتضائات زمان تغییراتی را داشته است و ما نتوانسته‌ایم پایه‌های این شرایط و اقتضائات که تغییر کرده است قوانینمان را هم ارتقا دهیم و الان نیازمند ارتقای بخشی قوانین هستیم که بتوانیم سیاست‌های کلان را داشته باشیم و نگاه و افقمان روشن باشد که از انتخابات هدفمان چیست. ما یکسری نهادهایی داریم که نشانه‌های جمهوری ما است و باید آن‌ها را حفظ کنیم، طبیعتاً این نهادها انتخابی هستند و باید برای انتخابات آن‌ها مکانیزم‌های خاص خودش را نیز در نظر بگیریم از جمله قانون انتخابات. پس قانون انتخابات در ذیل سیاست‌های کلان ما باید تنظیم شود و بتواند نیازها و شرایط امروز ما را نیز تأمین کند. اگر این‌ها با شرایط امروز وفق داده شود، قوانین پویایی است که نیازهای ما را برای انتخابات مطلوب و کارآمد و درخور شان نظام جمهوری اسلامی ایران تأمین خواهد کرد و البته این نوید را هم می‌دهم که در پی دستور مقام معظم رهبری به مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تعیین سیاست‌های انتخاباتی، این مجمع مشغول است و امیدواریم به محض این که این سیاست‌ها ترسیم، تنظیم و تصویب شد مراجع قانونگذاری به ویژه مجلس شورای اسلامی قوانین رای‌گونه‌ای اصلاح کند که یک انتخابات فعال و پویا را در آینده شاهد باشیم.

آیا موضوع تدوین قانون جامع انتخابات که چندی پیش هم مطرح بود و اصلاح قانون انتخابات نیز در این سیاست‌های کلی مورد بررسی در مجمع، می‌گنجد یا خیر؟

بله، ببینید! ما یک مشکلی را در بحث تدوین قانون داشتیم، این که وقتی قانون در اختیار مجلس قرار می‌گیرد بنابر اقتضائات مختلف تغییراتی را می‌دهند که ممکن است آن جامعیت را نداشته باشد. این نکته‌ای که مغفول واقع شده بود خوشبختانه مورد توجه رهبر فرزانه انقلاب قرار گرفت و ایشان در احکامی که طی دو سال گذشته برای مجمع تشخیص مصلحت صادر فرمودند، یازده سیاست را نیز ابلاغ کردند که تنظیم شود از جمله سیاست‌های کلی در امر انتخابات. ما انتخابات خبرگان، شوراها، مجلس و ریاست جمهوری را داریم، سیاست‌های کلی در واقع آن افقی که عرض کردم را ترسیم می‌کند یعنی نگاه و چشم‌انداز ما چه خواهد بود.

آیا این سیاست‌ها ناظر بر تمام انواع انتخابات‌هایی که اشاره فرمودید، می‌شود؟

قاعدتاً طبق آن چیزی که من اطلاع دارم باید همین طور باشد. ولی باید منتظر بمانیم تا ببینیم مصوبه مجمع چه خواهد بود. ولی قاعدتاً باید یک نگاه جامعی داشته باشیم که همه مشکلاتی که امروز در ارتباط با همه انتخابات‌ها داریم را برطرف کنیم و این نیازمند آن است که ابتدا افق و چشم‌اندازمان را روشن کنیم و بعد ذیل آن قانون انتخابات نیز مکانیزم‌های اجرایی و نظارتی لازم را ترسیم کند تا دستگاه‌های نظارتی و اجرایی بتوانند وظایف خودشان را در امر انتخابات به خوبی انجام دهند.

به خاطر داریم سال گذشته که برای مصاحبه خدمتتان رسیدم و بحثی در مورد قانون انتخابات داشتیم به تدوین

در مورد بحث انتخابات باید مولفه‌های مختلفی را در نظر داشته باشیم که یکی از آن‌ها قانون انتخابات است که به تعبیر مقام معظم رهبری قانون انتخابات به مثابه ریلی است که برای برگزاری انتخابات تنظیم می‌شود و طبیعتاً نیازمند این هستیم

بحث اصلی ما آسیب شناسی قوانین انتخابات است، بگذارید مصاحبه را با این سوال کلی شروع کنیم که به نظر حضرت تعالی چه نقاط آسیب‌دیده در قانون انتخابات و سایر قوانین مرتبط با آن دیده می‌شود؟